

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาการวิจัย

ปัจจุบันสังคมไทยกำลังประสบปัญหาเรื่องเด็กและเยาวชนกระทำผิดเป็นจำนวนมาก และมีพฤติกรรมความรุนแรงไม่แตกต่างจากผู้ใหญ่ ดังจะเห็นได้จากปรากฏการณ์ข่าวตามสื่อต่าง ๆ อาทิ

วันที่ 11 กันยายน 2549 หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ลงข่าวใหญ่สรุปความได้ว่า "จับคนร้ายได้ครบ 5 คน เป็นโจ้ววัยรุ่นที่กระทำความผิดในคดีฆาตกรรมเด็กหญิงอายุ 14 ปีดับอนาถ เหตุเกิดที่อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งคนร้าย 3 ใน 5 คนเป็นเยาวชนที่มีอายุ 16 ปี และ 17 ปี ทั้งนี้ คนร้ายจำนวน 1 ใน 5 ที่จับตัวได้เคยก่อเหตุฆาตกรรมเข้ามาแล้ว" (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, 11 กันยายน 2549)

วันที่ 3 ตุลาคม 2549 หนังสือพิมพ์ลงข่าวว่า " 4 โจ้ว เมาแล้วฆ่า รุมกระทืบ ตาบตำรวจมือปราบ เนื่องจาก 4 โจ้ว ขับรถชิงเสียหลักตกร่องคูน้ำ ตำรวจผู้ตายเห็นเหตุการณ์จึงรีบจอบรถลงไปช่วยเหลือ เกิดมีปากเสียงกัน จากนั้นกลุ่มวัยรุ่นทั้ง 4 คนได้รุมชก ต่อย เตะ กระทืบ จนผู้ตายถึงแก่ความตาย แล้วฉกปืนพกของผู้ตายไปด้วย ต่อมาจับคนร้ายได้ ผลปรากฏว่า คนร้ายมีอายุ 16 ปี 17 ปี 18 ปี และ 19 ปี " (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 3 ตุลาคม 2549)

จะเห็นได้ว่า เด็กและเยาวชนในปัจจุบันมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม มีการแสดงออกทางเพศอย่างไม่เหมาะสม และมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม (antisocial behavior) ซึ่งหมายถึงมีการกระทำที่ขัดต่อศีลธรรมจรรยาตลอดจนกฎระเบียบและกฎหมายบ้านเมืองโดยปราศจากความรู้สึกว่าได้กระทำความผิดหรือเกรงกลัวต่อผลในทางลบที่จะเกิดตามมา ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในสังคม มีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กลุ่มเด็กและเยาวชนนั้น หมายถึงการพัฒนาความรู้คู่คุณธรรมให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคตสำหรับเด็กและเยาวชนทั่วไป และปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายในเชิงของการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรม และจิตใจให้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่พึงปรารถนาของสังคมด้วย สันติสุขของโลกและการพัฒนาจึงจะบรรลุผลพร้อมกันอย่างสมบูรณ์ (จุฑารัตน์ เลื่อนอำนาจ, 2548 : 93)

"อนาคตของชาติทุกชาติย่อมขึ้นอยู่กับเด็ก เพราะเด็กคือผู้ใหญ่ในเวลาข้างหน้า ถ้าบุคคลได้รับการอบรมป็นนิสัยให้เป็นพลเมืองดีอยู่ในศีลธรรม เคารพต่อกฎหมายของบ้านเมือง เสียแต่ยังเยาว์ เมื่อเติบโตใหญ่ขึ้น พลเมืองของประเทศก็จะมีแต่คนดี และประเทศจะเจริญก้าวหน้าต่อไปได้" (พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, 2495 อ้างถึงใน ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง, 2541 : 2) ซึ่งเด็กและเยาวชนคือตัวแปรสำคัญในการทำนวยอนาคตของประเทศชาติบ้านเมืองและถือเป็นพลังบุคคลที่จะสืบสานความอยู่รอดของชาติในสังคมโลก (กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษา ชั้นพื้นฐานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 1) แต่ยิ่งพบว่าสถานการณ์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนอยู่ในขั้นที่เรียกว่าน่าเป็นห่วง การพัฒนาประเทศและการขยายตัวทางเศรษฐกิจก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาความเปลี่ยนแปลงภายในสังคม ทั้งสภาพเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวิถีการดำเนินชีวิตที่มีความสับสนวุ่นวาย ซึ่งเป็นผลต่อทุก ๆ ระบบในสังคมไม่ว่าแม้แต่สถาบันครอบครัว และยังได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันครอบครัว ทำให้สถาบันครอบครัวอ่อนแอ กลายเป็นรากเหง้าของปัญหาสังคมต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาของเด็กและเยาวชนในทุกช่วงวัยที่ประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ จนกระทั่งถึงปัญหาร้ายแรง (สุดจิต เจนนพกาญจน์, 2546 : 2)

ในทางจิตวิทยาเชื่อว่ามนุษย์จะมีพัฒนาการเริ่มขึ้นตั้งแต่ระยะปฏิสนธิจนกระทั่งถึงจุดพัฒนาการสูงสุด (maturation) โดยจะพัฒนาการไปตามลำดับขั้นทั้งทางร่างกาย สติปัญญาอารมณ์ บุคลิกภาพและสังคม เด็กบางคนมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากเด็กวัยเดียวกัน อาจเนื่องมาจากพัฒนาการด้อยเกินไปหรือเด่นไปกว่าระดับวุฒิภาวะที่ควรมีหรืออาจแสดงออกเป็นพฤติกรรมบางอย่างที่สังคมไม่ยอมรับนั้น ทางจิตวิทยาเชื่อว่าอาจเกิดขึ้นได้จากสาเหตุสำคัญ 3 ประการ คือ พันธุกรรม (genetics) ความผิดปกติทางชีวเคมี (biochemical) และจากสภาพแวดล้อม (environment) นั้นหมายความว่า หากปล่อยให้เด็กและเยาวชนเจริญเติบโตและพัฒนาขึ้นเองตามธรรมชาติโดยยังไม่ต้องนำเอากฎระเบียบข้อบังคับใด ๆ วางไว้เป็นเกณฑ์มาตรฐาน ก็ยังคงมีเด็กและเยาวชนที่มีพัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญาอารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคม ไม่เท่าเทียมกัน คือ อาจมีพัฒนาการที่ล่าช้าหรือผิดแปลกไปจากกลุ่มอยู่ดีและอาจพัฒนาเป็นความประพฤติผิดและกระทำผิดกฎหมายได้ในที่สุด (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2548 : 94)

นับแต่ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา ได้มีแนวความคิดใหม่ว่า "เด็กที่กระทำผิดกฎหมายไม่ใช่อาชญากร" แนวความคิดที่ว่านี้ได้รับการเผยแพร่และสนับสนุนโดยนักอาชญาวิทยา

นักสังคมวิทยา และนักจิตวิทยาที่พยายามเน้นให้สังคมได้ตระหนักถึงข้อเท็จจริงที่ว่า การกระทำผิดกฎหมายของเด็กเป็นความผิดพลาดที่เกิดจากความด้อยในประสบการณ์ ความบกพร่องในสภาพแวดล้อม บุคลิกภาพหรือภาวะทางจิตใจ ฉะนั้น เด็กที่กระทำผิดกฎหมาย จึงควรได้รับการปฏิบัติแตกต่างไปจากอาชญากรโดยทั่ว ๆ ไป ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่ยอมรับแนวความคิดนี้ได้และได้จัดให้มีการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายแตกต่างไปจากอาชญากรหรือผู้ใหญ่ที่กระทำผิด ขณะเดียวกันก็มีการเคลื่อนไหวให้ชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบด้วยไม่ใช่เป็นเพียงหน้าที่ของรัฐเท่านั้น (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2548 : 97)

ดังนั้นการที่จะช่วยเหลือเด็กและเยาวชนเหล่านี้ให้กลับตัวเป็นคนดี สามารถกลับเข้ามาอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขได้ดังเดิม จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย โดยมีแนวคิดที่ว่า การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเปรียบเสมือนโรคชนิดหนึ่งที่สามารถรักษาให้หายได้

โดยในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยมีความสนใจ ที่จะศึกษาในส่วนของเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนชายที่กระทำผิดกฎหมายเท่านั้น เนื่องจากเมื่อพิจารณาตามสถิติ โดยแบ่งแยกตามเพศแล้ว ผู้วิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนชายจะมีจำนวนสูงมากกว่าเด็กและเยาวชนหญิงอย่างเห็นได้ชัด และนอกจากนี้พบว่า การกระทำผิดกฎหมายของเด็กและเยาวชนชายตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ ดังตารางนี้

ตาราง 1 จำนวนเด็กและเยาวชนถูกจับกุมส่งสถานพินิจทั่วประเทศ จำแนกตามฐานความผิด ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2539 – 2548

ฐานความผิด	พ.ศ.									
	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	6,277	7,782	9,196	7,986	7,719	7,374	7,949	8,886	10,496	10,733
ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	1,396	1,985	1,919	2,304	1,946	2,175	3,054	4,843	5,969	6,112
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	823	964	947	1,004	961	1,026	1,479	1,735	2,416	2,680

ฐาน ความผิด	พ.ศ.									
	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548
ความผิด ยา เสพติด	9,957	14,407	20,986	21,099	20,103	16,563	16,723	5,897	5,310	6,542
ความผิด เกี่ยวกับ อาวุธ และวัตถุ ระเบิด	4,235	4,350	4,163	892	900	933	1,380	1,957	2,031	2,404
ความผิด อื่นๆ	589	892	1,058	3,546	3,328	2,980	4,019	5,581	5,937	6,338

ที่มา ข้อมูลกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ.2549

ตาราง 2 จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกจับกุมส่งสถานพินิจทั่วประเทศ จำแนกตามเพศ
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 - 2548

เพศ	พ.ศ.									
	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548
ชาย	21,382	27,906	35,181	33,934	32,270	28,349	32,175	27,174	30,368	32,756
หญิง	2,209	2,762	3,291	3,454	3,169	3,099	3,110	2,741	2,940	3,324

ที่มา ข้อมูลกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ.2549

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่าจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดจำแนกตามฐานความผิด ตั้งแต่ปี พ.ศ.2539 ถึง 2548 รวมทุกคดีมีสถิติการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดฐานอื่นๆ ยกเว้นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิดที่มีสถิติจำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดลดลง จากข้อมูลทาง

สถิติของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนพบว่าจำนวนคดีการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนข้างต้นมีจำนวนค่อนข้างสูง ซึ่งการกระทำผิดต่าง ๆ ล้วนเป็นคดีที่มีพฤติการณ์ของการกระทำที่มีลักษณะรุนแรงและสลับซับซ้อน เพราะนอกจากจะมีผลต่อทรัพย์สินแล้ว ยังมีผลกระทบต่อชีวิตและร่างกาย และสร้างความหวาดกลัวให้กับคนในสังคม เด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในวัยแห่งการเรียนรู้ขาดประสบการณ์และทักษะชีวิต แต่กลับกระทำความผิดที่มีลักษณะรุนแรง จึงเป็นที่น่าสนใจที่ควรจะศึกษาหาสาเหตุและควรให้ความสำคัญ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขและป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนดังกล่าวมีปัญหาหรือพฤติกรรมที่รุนแรงและสะท้อนขวัญของประชาชนในสังคมส่วนรวมมากยิ่งขึ้น

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้เพื่อต้องการศึกษาถึงสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เด็กและเยาวชนชายกระทำผิดในคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายนั้นมีอะไรบ้าง อันส่งผลให้ผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ลดน้อยลงไป ซึ่งนอกจากจะเป็นเรื่องของครอบครัวแล้วยังเป็นเรื่องที่รัฐและประชาชนต้องให้ความร่วมมือด้วย เพราะสวัสดิภาพของเด็กจะแยกจากสวัสดิภาพของครอบครัวและสังคมไม่ได้ เนื่องจากเด็กที่เกิดมาตามบุญตามกรรม มักมีจิตใจแข็งกระด้าง เป็นหนทางให้ประพฤติไปในทางเกกมะเหรกเกเร ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความสงบสุขของสังคม สร้างความเดือดร้อนรำคาญให้แก่ผู้อื่น เมื่อเป็นผู้ใหญ่แล้วยังกลับตัวไม่ได้ก็ต้องกลายเป็นอาชญากรในวันข้างหน้า

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของเด็กและเยาวชนชายในเขตจังหวัดปริมณฑล เนื่องจากจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายมีปริมาณคดีสูงเป็นอันดับสองของความผิดทั้งหมดรองจากความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และสาเหตุที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาในเขตจังหวัดปริมณฑลนั้น เพราะยังไม่มีการศึกษาค้นคว้าอย่างจริงจังในเขตพื้นที่ดังกล่าว โดยส่วนใหญ่จะเป็นการค้นคว้าวิจัยในเขตกรุงเทพมหานครเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเขตปริมณฑลสี่จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี และนครปฐมเป็นพื้นที่ใกล้กรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบในส่วนของภูมิภาค รอบนอกกรุงเทพมหานคร น่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งผู้วิจัยยังเป็นผู้ปฏิบัติงานในจังหวัดปทุมธานี จึงต้องการศึกษาในเขตพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานที่สังกัดอยู่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแนวทางที่ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของการกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของเด็กและเยาวชนชาย
2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของการกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของเด็กและเยาวชนชาย
3. เพื่อศึกษาหาแนวทางหรือมาตรการในการป้องกันเด็กและเยาวชนชายกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

ขอบเขตการวิจัย

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) มาจากการสัมภาษณ์เจาะลึกจากเด็กและเยาวชนชาย โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ให้เจ้าหน้าที่ทำการคัดเลือกเด็กหรือเยาวชนชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี และนครปฐม ที่เกเรมากที่สุด หรือมีพฤติกรรมกระทำความผิดที่รุนแรงมาก หรือผู้เป็นหัวใจ จำนวน 4 จังหวัดๆ ละ 5 คน รวมจำนวน 20 คน การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม และการจดบันทึก
2. คุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ เด็กและเยาวชนชายที่มีอายุเกินเจ็ดปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ ซึ่งได้กระทำความผิดในคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย หมายถึง ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา พยายามฆ่าผู้อื่น ทำร้ายร่างกาย ซุลมุนต่อสู้อย่างผิดกฎหมาย หรือผู้เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ซุลมุนต่อสู้อย่างผิดกฎหมาย หรือผู้เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมของการกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของเด็กและเยาวชนชาย
2. เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของการกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของเด็กและเยาวชนชาย
3. เพื่อให้ได้แนวทางหรือมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของเด็กและเยาวชนชายในอนาคตต่อไป